

Ætlaða havna- viðkanin á Sandi

Sands bygdarráð hevur lið- ugt projekt til størri havn

Vit hava heitt á Birgir Mohr, bygdarráðsformann á Sandi at skriva nýkur orð um ætlaðu havnaúthyggina á Sandi. Hann skrivar:

Verandi havnahylar á Sandi eru bygdar 1973/75. Tað er eingin loyna, at bygdarráðið tá helt seg hava vunnið eitt stórt fet framá, og tað við rættum, tí tað var vissuliga eitt stórt framstig, at bygdin fekk veruliga havn (havnahylar), áður var atlegupirur.

Men útviklingurin hevur gingið skjótt her í seinastuni. Í 1980/82 varð havnin úthygd við, at atlegupirurin varð longdur 70 m og fevulega gjørd, soleiðis at øll farma- og frystiskip, oljutangaskip og ferðafólkaferjur sum Smyril ella Teistin nú kundu leggja at her. Harumframt varð sprongt út og gjørt eitt grótkast út mælini og umleið 300 metrar út á fjørðin sunnan fyri havnina. Hetta fyri at verja havnina og havnalaði móti brimi og geva meira kyrru. Enn eru ikki so nógv ár frálíðin, men eftir øllum at døma hepnadist hetta tiltakið væl.

Á útsprongda økinum varð planerað fyri flakavirkinum hjá P/F Borgini, sum varð latið upp 22/11—1982.

Áðrenn 1975 høvdu sandingar havt fleiri skip. Ein undrast idag yvir tað áreðið, menn sýndu, at hava skip á einum staði, har illa kundi leggjast atuttan í allarbesta veðri ella slett ikki, og ikki kundu verða liggjandi, tí eingin verulig havn var.

Við havnabyggingina 1975 vórðu gjørdar tveir hylar, Innari hylur umleið 50 m x 80 m til stæddar undir at gera skitsuprojekt til eina havnaviðkan, sum fyrst og fremst skuldi geva meira atlegupláss og eina størri og tryggari havn. Eina komandi stóra skipahavn.

ini: Pollur, (sum var áður), Antares, Tindur, Vesturberg, Syðraberg, Kviggjarfossur og Edda og okkurt annað umframt. Hesi vóru 20 — 90 br. reg. tons til stæddar. Harumframt vóru fer undir 20 tons og opinir bátar einir 30 — 40 í tali.

Við úthyggina í 1982 og tá flakavirknið kom, tá var innari hylur vorðin meira kyrrur, og ytri hylur batnaði nakað, og tá komu skipini: Havsøki, Columbus, Sandingur, Stigarklettur og seinast Breiðanes, øll í stædd frá 100 — 270 br. reg. tons.

Øll hesu nevndu fer, skip og bátar, balast idag í Sands havn, í einum bátahylli, sum er 4 1/2 m djúpur á miðalvatni og umleið 50 m x 80 m til stæddar.

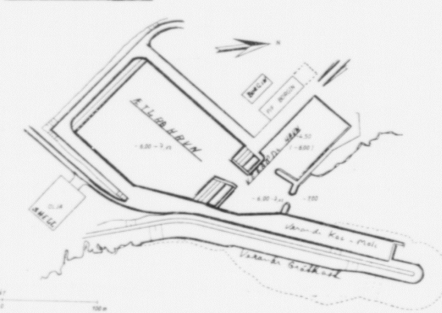
Eg haldi, øll kunna mynda sær teir trupulleikar, sum her eru at starvast undir, og hettar gongur bert, tí útróðrarmenn og fiskarar samt flakafólk og lossingar fólk laga seg so væl eftir hvarjum øðrum, og tí at innari havnahylurin eftir seinastu úthyggina hevur roynst so kyrrur, at tað hevur latið seg gera at hava skip og bátar liggjandi uttan á hvarjum øðrum fleir í senn. Men stæðan er ikki haldbar í longdini.

Trupulleikarnir eru so stórir, tí tað er alt ov trøngt, og ein annar stórvansi er, at havnin er ov grunn, og innsiglingin so grunn í stæðum, at stórru skipini botna og okkurt hevur staðið í innsiglingini á fjøru.

Havnaviðkan

Tað var tí út frá einum stórum og sakliga væl undirbygðum tørv, at Sandsbygdarráðið í 1983 fór undir at gera skitsuprojekt til eina havnaviðkan, sum fyrst og fremst skuldi geva meira atlegupláss og eina størri og tryggari havn. Eina komandi stóra skipahavn.

SANDS HAVN

Landsbyggifelagið varð biðið um at gera skitsuprojekt, sum síðan varð lagt fyri Landsverkfrøðingin. Á fundi millum bygdarráð, Landsverkfrøðing og Landsbyggifelagið varð tikið avgerð um at gera model-royndir á havnalaboratorinum í Hørsholm hjá Dansk Hydraulisk Institut. Hettar var fyri at fáa nærri greiðu á ymiskum sum:

Hvussu fáa vit eina mest møgult kyrra havn!

Hvat hendir, um grótkastið verður longt!

Hvussu nógv skal dýp-ast, og hvussu djúpt skal vera!

Hvussu víða innsigling kunnu vita hava!

Er tað neyðugt við »absorberandi« gróti inni á botni í havnini!

O. s. fr.

Dansk Hydraulisk Institut er visundalig fyrítøka, sum hevur serfrøði á hesum øki. Arbeiðir annars fyri havnir í allari verðini. Eg sá har modell av havnini í Hanstholm, havnini í Algier (1 km long), havn í Suðuryemen, ferjuleguni í Kirkjubø, Sands havn undir vitjan minum har í vetur og í vár.

Sjálvt um eg persónliga og helst eisini fleiri við mær eru eitt sindur skeptisk, so haldi eg tó, at hesar royndir geva ávisanir um, (viser en tendens) hvussu viðurskiftini fara at verða, og hvør er rætta leiðin at byggja út við góðum úrsliti.

Royndirnar vistu veruliga, at ætlaða úthyggina á Sandi við geva okkum eina góða havn. Nú royndirnar eru lidenar, verður av DHI skrivað ein frágreiðing, sum verður latin landsverkfrøðingin, og sum sigur frá projektinum, royndarúrslitum og gevur fakligar metingar.

Tveir staðkendir skiparar av Sandi vóru niðri í mars saman við føroyskum verkfrøðing at geva upplýsingar um viðurskiftini á Sandi, meðan modelið varð bygt upp.

Í apríl vóru umboð fyri bygdarráðið, Landsverkfrøðing og Landsbyggifelagið har og sóu úrslitið.

Tað vit fingur at vita, siggja og hoyra, var, at ætlaða havnin, sum ynskist bygd inn eftir, sunnan fyri flakavirknið á Sandi, til stæddar umleið 100 x 130 m, verður sum heild kyrr og trygg.

Við at leingja grótkastið 100 metrar longur út á fjørðin, verður munandi kyrrari í innsiglingini og í verandi ytru havn. Um grótkastið fer enn 100 metrar út á fjørðin (200 í alt aftrat), so verður nærum deyðavatn, eisini við avskipingarpierin og við ferjuleguna. Men av tí at holið til ætlaða hylin útsprongt gevur »dækgrot« (stórt grot) til umleið 100 m grótkast, so er mest realistiskt at rokna við, at grótkastið verður longt 100 metrar aftrat út á fjørðin — ikki 200 metrar. Hetta er eisini ein kostnaðarlíkur spurningur.

Royndirnar vistu eisini, at ikki er avgerandi neyðugt at dýpa innara hyl, sjálvt um innsiglingin, ytri hylur og komandi hylurin verða dýpt 6—7 metrar út til 71 m kurvuna. Ein hyl upp á umleið 1 1/2 — 2 m vil nýggvan geva nakað munandi órógv. Men verður hylurin tømdur kortini, so eigur hetta at verða umhugsað gjølla, og undir øllum umstøðum eiga allir kneysar at verða tiknir burtur. Hesin hylurin verður tá best hóskandi til smærri skipini og bátarnar.

Royndir vórðu gjørdar við 20 m breiðari innsigling í verandi innsigling í ytra hyl, tá varð norðari pierhøvdi tikið burtur. Hetta hildu verkfrøðingarnir kundi verða gjørt uttan nakra risiko, um grótkastið fór 100 metrar longur út á fjørðin. Innsiglingin kundi verða enn víðari, fór grótkastið upp aftur longur út.

Innsigling frá ytra hyl og inn í komandi, ætlaða hylin varð ætlað at skula verða umleið 35 m breið, og beint inn frá og í beina flukt við verandi innsigling. Undir hesum umstøðum kunnu bæði frakskip, flakaskip o. s. fr. koma inn í havnina, heilt inn við síðuna av flakavirkinum at leggja. Og tað

vil geva fyrimunir, tað er greitt.

Tað varð út frá royndunum mett óneyðugt við »absorberandi« gróti inni á botninum í ætlaða havnahylinum, men harafturi móti søgdu verkfrøðingarnir, at gerast kundi fóst stoypt bryggja beinanvegin. Tað »absorberandi« grótið, sum liggur nú í ytra hyl, eigur at verða liggjandi fyri syðru helvt, meðan tað sjálvandi fer burtur fyri norðaru helvt, har innsigling verður til komandi hylin.

Peningur

Ov langt verður at koma her við fleiri einkultheitum, men sum heild kann sigast, at størri og djúpari verandi og komandi hylar verða gjørdir, og longri grótkastið (verjugarðurin) verður longt út á fjørðin, tess rólígar verður øll havnin.

Vónandi gevur hendan frágreiðing eina toliliga hóming av, hvat projektið umfatar, og hvat úrslit, royndirnar vistu.

Skitsuprojektið og frágreiðingin frá modellroyndunum verða nú samanarbeið, soleiðis at Sands kommuna hevur eitt fullgjørt projekt

klárt at verða sett í verk, tá landsins myndugleikar jætta pening til endamálið.

Sands kommuna hevur søkt Føroya Løgting og Landsstýri um eina munandi upphædd á komandi havnaætlan, sum sambært upplýsing frá landsstýrinum, uppskot verður framlagt um á komandi Ólavsvøkutingi 1984. Tað er bygdarráðsins vón, at Løgting og Landsstýri geva Sands kommunu tær fíggarligu sømdir til havnabygging, sum so stórvær er á her, og sum allir myndugleikar nú vita, vil geva Sandoynni eina rúmliga og tryggja fiskivinnuhavn, og flakavirkinum og skipunum her rimiliga kor at arbeiða undir. Hetta er eisini ein treyt fyri, at fólk her um leiðir kann hava arbeiði, og tað er samstundis ein høvudstreymur fyri, at trivnaður kann vera í økinum.

Birgir Mohr

Deildarleiðari

til Keyppssamtøkuna í Vágunum

Av tí at núverandi leiðarin í Vágunum hevur fingið annað starv, verður søkt eftir fólki til at standa fyri handlinum. Handilin er ein nýmótans sjálvstøðug handil við denti á matvøru og dagligvøru.

Starvsøki: Leiðarin skal við ábyrgd yvir fyri stjórn og fyristøðumanni standa fyri leiðsluni bæði viðvíkjandi starvsfólkinum og tí, sum handlinum viðvíkur — herundir innkeypi og roknskapi.

Løn: Sambært serligan sáttmála millum FK og deildarleiðararnar.

Starvið verður yvirtikið pr. 1. juli 1984. Skrivlig umsókn skal vera FK í hendi í seinasta lagi 28. mai. Hon verður stílað til stjórnina og send til fyristøðumannin FK-Hoyvík.

Nærri upplýsing um starvið kann annars fáast við at venda sær til fyristøðumannin í FK-Hoyvík, Finn Nielsen, tlf. 154 42.